

בשבת, בחודש, בשנה (7) ובשבוע הבאים.
מי שאמר: קונם יין שאני טועם "עד הפסח",
הרי זה אסור עד שיגיע הפסח. ובפסח עצמו
מותר, כי בלשון בני אדם כשאומר "עד"
כוונתו ולא עד בכלל.

אבל אם אמר: "עד שיהא הפסח", הרי זה
אסור עד שיצא הפסח, כי משמע בלשונו:
עד שיעבור הפסח כולו.

ואם אמר: "עד פני הפסח", יש בלשון זה
ספק, האם הוא מתפרש עד רגע האחרון של
פסח או עד לפני הפסח. (8)

והיות ולשון מסופקת היא, נחלקו תנאים
בדינו:

רבי מאיר אומר: אינו אסור אלא עד שיגיע
הפסח, ובפסח עצמו מותר, כי היות והזמן
שלאחריו מסופק הוא, אין דעתו של אדם
להכניס את עצמו למצב של ספק, ולא
נתכוין לאסור אלא את הזמן הודאי שבכלל
דבריו.

רבי יוסי אומר: אסור הוא מספק (9) עד
שיצא הפסח, כי פעמים שאדם מכניס את
עצמו למצב של ספק.

גמרא:

שנינו במשנה: קונם יין שאני טועם היום
אינו אסור אלא עד שתחשך:

אמר רבי ירמיה בר אבא: אף שמן הדין
אינו אסור אלא עד שתחשך, מכל מקום גזור
אני (10) שלא יהא מותר לכשיצא היום, אלא
לכשתחשך צריך הוא שאלה להכנס (11) ואז
יהא מותר.

ומפרשת הגמרא: מאי טעמא?

אמר רב יוסף:

גזירה קונם עלי "היום", משום "קונם עלי
יום אחד", שאינו מותר לכשתחשך אלא עד
אותה שעה למחרת.

סוף יום האחרון של פסח.

9. כן היא הפשטות, וכן מפורש בתוספות.
אלא שמלשון הרא"ש סא ב ד"ה ור' יוסי,
משמע שהוא אסור בודאי, וראה גם בפירוש
הרא"ש לעיל יח ב, ראה שם היטב.

10. נתבאר על פי לשון הרא"ש שכתב: רבי
ירמיה לאו לפרש מתניתין קא אתי, דמתניתין
שריא ליה לכשתחשך בלא שאלה. אלא סברא
דנפשיה קאמר, שהחמיר וגזירה זו להצריכו
שאלה לכשתחשך. וראה לשון הר"ן.

11. הש"ך בסימן רכ סק"ג כתב בשם הפרישה

7. מי שאמר "קונם עלי שנה אחת" ונתעברה
השנה, דין זה יתבאר בדברי הר"ן. לקמן נחלקו
בדין זה הראשונים אם אסור שנים עשר חודש
או שלושה עשר חודש. ודעת הר"ן היא שאינו
אסור אלא שנים עשר חודש, ויתבאר בהערות
במשנה לקמן סא א ולקמן במשנה סג א; אבל
אם אמר "השנה" הרי הוא אסור בה ובעיבורה
אפילו לדעת הר"ן.

8. לשון רש"י בקדושין סד ב הוא: "רבי מאיר
אומר עד שיגיע, ומשיגיע אין כאן פני פסח, ואף
על פי שכל יום ויום של פסח "פני" הוא
לחבירו, לא מחית איניש נפשיה לספיקא", וזו
היא כוונת הר"ן שכתב: "עד רגע אחד שלפני